

В. С. НАКОНЕЧНИЙ

УГОРСЬКИЙ ІРЕДЕНТИЗМ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Розглядаються основні підходи до визначення поняття іредентизм та іредента, дається їхнє трактування. Головна увага зосереджена на аналізі особливостей угорського іредентизму, який останнім часом, за фінансової та інформаційної підтримки уряду Угорщини, став представляти реальну загрозу національній безпеці України на теренах Закарпатської області.

Ключові слова: іредентизм, іредента, етнічна спільнота, національна безпека.

Наконечный В. С. Венгерский иредентизм в контексте национальной безопасности Украины

Рассматриваются основные подходы к определению понятия иредентизм и иредента, дается их толкование. Главное внимание сосредоточено на анализе особенностей венгерского иредентизма, который в последнее время, при финансовой и информационной поддержке правительства Венгрии, стал представлять реальную угрозу национальной безопасности Украины на территории Закарпатской области.

Ключевые слова: иредентизм, иредента, этническое сообщество, национальная безопасность.

Nakonechnyi Viacheslav. Hungarian irredentism in the context of Ukraine's national security

The main approaches to the definition of the concept of irredentism and irredenta are considered, their interpretation is given. The main attention is focused on the analysis of the peculiarities of Hungarian irredentism, which recently, with the

financial and information support of the Hungarian government, has become a real threat to the national security of Ukraine in the Transcarpathian region.

Keywords: *irredentism, irredenta, ethnic community, national security.*

Наявність, передусім у прикордонному регіоні держави, територій компактного проживання етнічної спільноти, яка є титульним етносом у сусідній, рівно як і перебування в минулому цих територій у складі іншого державного утворення, здебільшого стає наріжним каменем державних взаємовідносин, суттєвим чином впливає на національну, регіональну і глобальну безпеку.

Розділений державними кордонами етнос несе в собі як перспективи для розвитку взаємовигідного конструктивного співробітництва суміжних держав, так і служить джерелом ускладнень їхніх відносин, виступаючи, зокрема, передумовою зародження іредентистських устремлінь, формування іредентистських концепцій, доктрин, реалізації іредентистської політики державними органами і неурядовими структурами, політичними партіями, громадськими організаціями.

Виникнення іредентизму загрожує дестабілізацією суспільно-політичної, безпекової та інших сфер життєдіяльності обох держав, ескалацією етнонаціонального конфлікту, його переростанням у збройне протистояння, порушенням територіальної цілісності держав, змінами меж державних кордонів, спричиненням дисбалансу сил в регіоні тощо.

Ситуація з українським прикордонням характеризується значними локальними вкрапленнями, а подекуди й домінуванням на рівні окремих адміністративно-територіальних одиниць, етнічних субстратів, материнські масиви яких знаходяться по той бік державного кордону України – на території Молдови, Румунії, Угорщини, Словаччини, Польщі, Білорусі, Росії. Різноманітна порубіжна українська етнічна палітра у тій чи іншій мірі визначає зміст міждержавних відносин України з усіма без виключення суміжними країнами, його спрямованість, амплітуду і динаміку, подекуди стає приводом для гострих дискусій на міжнародних форумах.

Прийняття у вересні 2017 року нового Закону України «Про освіту», який безпосередньо стосується мови навчання представників національних меншин, стало черговим приводом для загострення ситуації довкола прикордонних етнічних спільнот в Україні, зокрема угорської. Низка заяв офіційного Будапешта спричинила хвилю політико-дипломатичних скандалів та суттєво наростила градус напруги українсько-угорських міждержавних відносин, актуалізувавши водночас проблематику угорського іредентизму на Закарпатті, специфіка якого, в контексті новітніх загроз національній безпеці України, потребує подальшої наукової рефлексії.

Різноманітні аспекти гунгарологічної проблематики у своїх працях розглядали такі українські дослідники, як С. Віднянський, М. Гетьманчук, А. Головач, В. Грищук, О. Задорожній, М. Лендьел, С. Мітряєва, М. Панчук, Д. Ткач, М. Товт та ін.

Питанню угорської іреденти та іредентизму на Закарпатті приділили увагу у своїх працях М. Вегеш, В. Гиря, І. Король, О. Кравчук, Ю. Поп та ін.

Угорський іредентизм став предметом професійної зацікавленості таких зарубіжних науковців як Дж. Фізесі (Великобританія), З. Палфі, І. Шута (Румунія), М. Олейнік (Словаччина), Т. Амброзіо, С. Варді, М. Кейплз, М. Уотербері (США), Л. Валкі, М. Зейдлер (Угорщина) та ін.

«Етимологічно термін «іредентизм» походить від італійського словосполучення «*Terra Irredenta*» («Неповернена Земля»), який виник у другій половині XIX ст. щодо територій з італомовним населенням, що входили до складу Австро-Угорщини і Швейцарії. Метою об'єднаної Італії стала інтеграція даних територій в єдину італійську державу»¹.

Існує чимало визначень поняття іредентизм як політологічної категорії, кожне з яких розкриває ту чи іншу сторону феномену.

Так, В. Євтух вважає, що термін іредентизм вживається для визначення «політики тієї чи тієї держави, політичного руху, спрямованих на об'єднання народу, етносу, нації у рамках одного етнополітичного організму (держави)»². В такому ж контексті до ви-

значення поняття підходить В. Горбатенко, який розуміє іредентизм як «різновид національної політики держави (політичного руху, партії), спрямованої на об'єднання розпорошеного по світу народу, етносу; вимоги повернення раніше втрачених територій певної держави з метою об'єднання їх у межах іншої держави»³.

Має місце також і протилежне бачення сторони-ініціатора іредентизму. На думку Р. Бараш, «з урахуванням теоретичної традиції, а також історичного контексту, іредентизм можна визначити як спробу конкретної етнічної групи, яка проживає на території певної держави, возз'єднатися зі спорідненим їй етнічно (або таким, що розуміється спорідненим за будь-якими іншими ознаками) населенням іншої (однієї чи більше) держави»⁴. Тієї ж точки зору дотримується М. Беляєв, який вважає що «іредентизмом прийнято позначати мету сепаратистських рухів, пов'язану з прагненням «відмежуватися» від однієї держави і приєднатися до іншої»⁵.

Безумовно, що обидві точки зору доречні, однак зосереджуватися лише на одній не цілком коректно. В частині сторони-ініціатора іредентизм має бінарну природу, яка проявляється у взаємному зустрічному русі обох сторін – материнської держави до етнічної спільноти і етнічної спільноти до материнської держави, з метою досягнення спільної цілі – об'єднання в одній етнічно спорідненій державі. У реальному житті складно виділити яка зі сторін сильніше бажає об'єднатися і докладає для цього більше зусиль, втім їхня узгоджена взаємодія виступає важливим чинником можливої успішної реалізації іредентизму.

В якості суб'єкта іредентизму здебільшого виступає материнська держава, політичний рух чи партія, які спрямовують свою діяльність на повернення втрачених територій, населених чи ні етнічно близькими групами. Водночас іредентизм «не обов'язково користується підтримкою уряду»⁶, принаймні відкритою. Він може бути як частиною офіційної, так і неофіційної державної політики.

Окрім поняття «іредентизм» розрізняють поняття «іредента» (або «іреденція»), яке використовують «з метою термінологічного

позначення національної меншини, що тяжіє до возз'єднання із етносом іншої держави»⁷.

На думку Н. Горло, іредента – це «національна меншина, усі представники якої чітко відчують свою відмінність від решти населення країни і спільність з населенням сусідньої держави за історичними, культурними чи іншими чинниками. Іредента, як правило, компактно проживає біля кордонів спорідненої держави»⁸.

Однак самої лише етнічної відмінності для ефективного використання іреденти в реалізації іредентистської політики недостатньо. Етнічна спільнота повинна бути об'єднана навколо певних ідей, лідерів, завдань і цілей. Іншими словами, вона повинна бути структурована. Саме на такий аспект іреденти звертає увагу Т. Пархоменко, який розглядає іредентизм як «рух за приєднання території або територіально-політичного утворення (автономії, національного округу тощо) однієї держави до території іншої держави під гаслами етнокультурної єдності населення»⁹. Існування іреденти у формі певного утворення, її згуртованість довкола різноманітних культурно-освітніх, громадських, політичних структур, тим більше політико-територіальна інституціоналізація суттєво спрощує роботу з нею з однієї сторони, і підвищує її мобілізаційний іредентистський потенціал – з іншої.

Ситуація довкола угорської національної меншини, що проживає в Закарпатській області України, розвивається за своїм специфічним сценарієм і, з огляду на особливості її історичного формування та характер компактного розселення, позицію офіційного Будапешта щодо матеріально-фінансової підтримки закордонних угорців, надання їм за спрощеною процедурою громадянства Угорщини та можливості участі у внутрішньополітичному житті угорської держави, надзвичайної активності угорських політичних сил право-радикального спектру заяви та дії окремих представників яких, у тому числі наділених офіційним державним статусом, граничать з посяганням на територіальну цілісність України, потенційно несе у собі чи не найгостріші загрози для територіальної

цілісності України – ризик суттєвого посилення угорського іредентизму.

Закарпатська область України, зокрема три її райони: Ужгородський, Берегівський та Виноградівський, безпосередньо межують з Угорщиною. В області компактно проживає угорська національна меншина, яка є титульним етносом в сусідній державі.

За результатами Всеукраїнського перепису населення 2001 року, угорці – друга за кількістю етнічна група Закарпаття (чисельність 151,5 тис. чоловік, що становить 12,1% населення області)¹⁰.

Слід зазначити надзвичайно високий рівень концентрації осіб угорської національності у Берегівському районі та м. Берегове, і відносно високу їх концентрацію у Виноградівському, Мукачівському та Ужгородському районах. Фактично угорська меншина займає абсолютно домінуюче положення у Берегівському районі, який із Заходу має найдовший кордон з Угорщиною.

Угорська спільнота в Україні наполегливо працює над підвищенням свого політико-правового статусу. У 1975 році вона намагалась створити автономний національний округ у складі Української РСР¹¹. З початком демонтажу командно-адміністративної системи в СРСР наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр. серед угорського населення Закарпаття поновився рух за зміну свого становища в напрямку здобуття адміністративно-територіальної автономії.

В реалізації основної проміжної мети іредентистських устремлень – здійснення такого адміністративно-територіального поділу території Закарпатської області, який би забезпечив максимально можливу концентрацію осіб угорської національності в межах одного району, угорська меншина координує свою діяльність з офіційним Будапештом. Для досягнення вказаного завдання використовуються можливості провладних політичних сил та органів державної влади Угорщини, громадських та партійних структур угорців в Україні.

В роботі зі своїми закордонними одноплемінниками в Україні Будапешт використовує широкий спектр культурно-вихов-

них та науково-освітніх установ у забезпеченні їхнього національного розвитку.

Зокрема, створене у 1989 році Товариство угорської культури Закарпаття (ТУКЗ) є найчисельнішим і найвпливовішим національно-культурним товариством угорської меншини. ТУКЗ має за мету відстоювати конституційні гарантії збереження ідентичності угорців, розвитку їхньої освіти, мови та культури. У 1993 році ТУКЗ налічувало 28 тис. членів, у 2005 році – 42 тис. Фінансується з членських внесків, пожертвувань, а також благодійними фондами Угорщини (в основному фондом Йєша).

Розвиток культурної самобутності угорців Закарпаття забезпечують і такі структури, як Товариство угорської інтелігенції Закарпаття (ТУІЗ), Закарпатське угорськомовне педагогічне товариство (ЗУПТ), Спілка угорських журналістів Закарпаття, Спілка угорських підприємців Закарпаття та ін.¹²

Інформаційно-пропагандистські заходи на рівні угорських структур в Україні, а також офіційних організацій, політичних сил (насамперед праворадикального політичного спектру), громадських рухів Угорщини посідають вагоме місце у її політиці щодо закарпатських угорців України.

На початку 1990-х рр. високою була активність угорської національної меншини Закарпаття у самовільному встановленні угорськомовних назв населених пунктів області, використанні національної угорської символіки (прапорів) та ігнорування державної української¹³.

Упродовж 1995–2008 рр. гострі дискусії велись довкола ініційованого обласною Радою встановлення у серпні 1996 року пам'ятного знаку на Верецькому перевалі з нагоди 1100-ї річниці здобуття угорцями батьківщини, які засвідчили наполегливість угорської сторони у досягненні поставлених цілей.

Достатньо високою активністю у відстоюванні інтересів угорської громади відрізняються міська та районна Ради Берегівського району Закарпатської області. 17 червня 201 року Берегівська районна рада прийняла рішення розпочинати засідання з виконання гімну

Угорщини поряд з гімном України. Берегівська міжрайонна прокуратура опротестувала це рішення, оскільки воно не відповідає нормам Конституції України та підлягає відміні¹⁴. Посилаючись на Закон України «Про засади державної мовної політики», сесія Берегівської міської ради прийняла 7 вересня 2012 року рішення про надання угорській мові статусу регіональної мови¹⁵.

Акції та заяви чиновників уряду В. Обрана, депутатів правлячої коаліції, а понад усе представників ультраправого політичного спектру, спрямовані на підживлення ностальгії за «Великою Угорщиною». Так, 18 січня 2011 року у брюссельському офісі напередодні головування Угорщини в ЄС був розстелений символічний килим площею 202 кв.м. У центрі цього витвору зображено географічну карту Угорщини, яка охоплювала території станом на 1848 рік¹⁶.

Проблематика закордонних угорців вдало використовується провладними партіями задля отримання політичних дивідендів. «У ході парламентських виборів 6 квітня 2014 року вперше прийняли участь майже 160 тисяч етнічних угорців, які проживають за межами Угорщини та отримали друге, а саме угорське громадянство. При цьому, «переважна більшість з них (95,5%) проголосувала за Угорський громадянський союз («Фідес») – очевидно, в знак вдячності за надання їм угорського громадянства (право голосу на виборах становить невід'ємну складову громадянства).

За результатами блискучої перемоги на виборах «Фідес» отримав 117 мандатів, а разом з депутатами від Християнсько-демократичної народної партії (ХДНП), з якими він традиційно виступає у блоці, – 133 мандати. Тим самим забезпечивши кваліфіковану більшість у дві третини голосів, «Фідес» повторив свій успіх на попередніх парламентських виборах у 2010 році¹⁷.

За підтримки угорської правонаціоналістичної партії «Йоббік» («Рух за кращу Угорщину»), у складі так званої армії ДНР, створено добровольчий батальйон «Легіон святого Іштвана», який воює на Сході України. На сторінці «Легіону» у мережі «Вконтакте» повідомляється про запрошення сміливих, порядних людей надати допомогу Новоросії, Малоросії й Закарпаттю¹⁸.

За підсумками парламентських виборів 2010 року «Йоббік» набрав 16,67% голосів і став третьою найбільшою фракцією в парламенті Угорщини (47 депутатів). Мета партії – створення русинсько-угорської автономії на території українського Закарпаття.

5 грудня 2010 року в м. Берегово було відкрито офіс-бюро депутата Європарламенту Бейли Ковача, який є також представником партії «Йоббік». Б. Ковач не приховував функції свого офісу – надання консультацій та допомоги закарпатським угорцям саме щодо подання документів на отримання подвійного громадянства. У 2013 році Б. Ковач відвідував в якості спостерігача так званий «референдум» у Криму, а також псевдовибори, організовані бойовиками на Донбасі.

27 березня 2014 перед будівлею МЗС Угорщини зібрався натовп осіб, які тримали гасла-вимоги угорською та англійською мовами «Самовизначення Закарпаттю!» та «Угорщина вимагає повернення Закарпаття!» і розмахували націоналістичними прапорами. Демонстрацію провели з ініціативи Тамаша Гауді-Надя, депутата парламенту від партії «Йоббік». Демонстранти передали до МЗС Угорщини петицію «За Закарпаття», вимагаючи при цьому, щоб Угорщина визнала результати так званого референдуму в Криму. Водночас з вулиці лунали заклики привести в бойову готовність угорську армію, яка нібито повинна захистити 150-тисячну угорську меншину в Україні¹⁹.

Врешті, у жовтні 2014 року закарпатський окружний адміністративний суд задовольнив позов прокуратури щодо припинення діяльності благодійного фонду «Приймальня незалежного депутата Європейського парламенту Ковача Бейли». Суд вирішив, що діяльність фонду була спрямована на втручання у внутрішні справи України та посягання на її територіальну цілісність²⁰.

27 березня 2015 року представниця угорських проросійських радикалів Х. Морваї у своєму виступі на пленарному засіданні Європейського парламенту вкотре згадала Закарпаття та закарпатських угорців. «Дуже емоційно, майже на надриві вона переконувала депутатів у тому, що Україна дискримінує угорців і не служить їхнім інтересам»²¹.

13 жовтня 2017 року під стінами посольства України в Будапешті була проведена чергова акції «Самовизначення для Закарпаття», учасники якої використовували провокативні написи «Закарпаття за законом належить Угорщині»²².

Отже, заходи інформаційного впливу забезпечують необхідний рівень мобілізації, передусім політичної, етнічної меншини угорців Закарпаття.

«Угорський уряд, виходячи зі своїх можливостей, морально й матеріально підтримує ті починання, які слугують інтересам зарубіжних – відтак і закарпатських – угорців у тому, щоб вони, залишаючись на своїй вітчизні, могли співпрацювати з представниками національної більшості»²³.

«Мета Угорської Республіки та її політичних лідерів щодо співвітчизників за кордоном полягає в припиненні еміграції угорців на історичну батьківщину та підтриманні присутності угорців у межах «Великої Угорщини», сприяючи збереженню угорської етнічності поза межами Угорської Республіки»²⁴.

«Колишньому прем'єр-міністрові Угорщини Йозефу Анталлу належать слова: «Біль Тріанона стукає в серці кожного угорця»²⁵.

Свідоме підвищення Будапештом градусу напруги, використання інформаційно-пропагандистських дій здебільшого маніпулятивного змісту, провокування політико-дипломатичних скандалів з розрахунку максимально загострити ситуацію та примусити Київ піти на поступки в питанні гарантування угорській спільноті Закарпаття права навчання рідною, з точки зору етнічного походження, мовою, як у даному контексті, виступають ширмою і підґрунтям для більш серйозних речей – перегляду адміністративно-територіального устрою Закарпатської області України та утворення окремого угорського адміністративно-територіального автономного району з компактним проживанням угорців, який межує з Угорщиною, як проміжного завдання угорського ірредентизму по відношенню до України.

1. *Бараш Р.* Ирредентизм как категория дискурса и политической практики // Вестник Российской нации. 2012. № 2-3. С. 153. 2. *Євтух В. Б.* Етніч-

ність: енциклопедичний довідник // Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Центр етноглобалістики. Київ: Фенікс, 2012. С. 165. **3. Горбатенко В. П.** Іредентизм // Юридична енциклопедія в 6 т. Київ: Укр. енцикл. 1999. Т. 2. Д-Й. 743 с. URL: <http://leksika.com.ua/15460225/legal/iredentizm>. (дата звернення: 31.01.2017). **4. Бараи Р.** Цит. работа. С. 156-157. **5. Беляев М. А.** Институционализация сепаратистских угроз на постсоветском пространстве: политическая теория и практика: монографія. Уфа: БИСТ (филиал) ОУП ВПО «АТиСО», 2014. С. 13. **6. Політико-правові механізми запобігання сепаратизму в демократичному суспільстві: наукова записка.** Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2014. С. 15. **7. Капітоненко М.** Іредентизм // Політична енциклопедія. Київ: Парламентське видавництво, 2011. С. 302. **8. Горло Н. В.** Іредентизм в контексті відцентрових процесів: сутність і співвідношення з сепаратизмом і сецесією // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. 2017. Вип. 18. С.210. **9. Пархоменко Т. С.** Іредентизм // Політологічний енциклопедичний словник. Київ: Генеза, 2004. С.242. **10. Закарпаття** в етнополітичному вимірі / [ред. кол.: Ю. Левенець (гол.) та ін.; кер. авт. кол. М. Панчук]. Київ: ІПіЕНД імені І.Ф. Кураса НАН України, 2008. С. 528, 654-655. **11. Шипка Н. П.** Угорська національна меншина в Україні як суб'єкт політики: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Львів, 2007. С. 10. **12. Закарпаття** в етнополітичному вимірі ...С. 595-597. **13. Зан М.** Угорський автономістський рух // Закарпаття. URL: <http://www.zakarpattia.com/?p=404>. (дата звернення: 31.01.2017). **14. Украинская** призма. Состояние и перспективы отношений Украины с соседними государствами // Фонд им. Фридриха Эберта. URL: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/09506.pdf>. (дата звернення: 31.01.2017). **15.** Там же. **16. Офіцинський Р.** Роман Офіцинський: Угорська влада страждає комплексом неповноцінності під назвою «Велика Угорщина» // Закарпаття. URL: <http://zakarpattya.net.ua/News/81130-Roman-Ofitsynsky> (дата звернення: 31.01.2017). **17. Волотов О. Г., Волотов С.О.** Россия и Венгрия в условиях санкционной политики // Свободная мысль. 2015. № 2. С. 96. **18. Снегирьов Д.** Угорський сепаратизм, як загроза державному суверенітету України // Хвиля. URL: <http://hvylya.net/analytics/politics/ugorskiy-separatizm-yak-zagroza-derzhavnomu-suverenitetu-ukrayini.html>. (дата звернення: 31.01.2017). **19. МЗС Угорщини** засудило ультрарадикалів за територіальні претензії щодо Закарпаття // Радіо Свобода. URL: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/25314263.html>. (дата звернення: 31.01.2017). **20. Снегирьов Д.** Цит.

праця. **21.** *Олександрова Г.* Чи створять угорці на Закарпатті «йоббіцьку» народну республіку // *Хвиля*. URL: <http://zak.depo.ua/ukr/zak/yak-ugorskiy-yobbik-pamagaetsya-stvoriti-zakarpatku-06042015050000>. (дата звернення: 31.01.2017). **22.** *Буданешт* відверто заграється – МЗС України про акцію «Самовизначення для Закарпаття» // *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28793611.html>. (дата звернення: 31.01.2017). **23.** *Україна-Угорщина: спільне минуле та сьогодні: матеріали міжнародної наукової конференції* (Київ, 14-16 квітня 2005 р.). Київ: Ін-т історії України НАН України, 2006. С. 7-8. **24.** *Шипка Н. П.* Цит. праця. С. 13. **25.** *Ткач Д. І.* Сучасна Угорщина в контексті суспільних трансформацій / *Міжрегіон. акад. упр. персоналом*. Київ, 2004. С. 399.

Nakonechnyi Viacheslav. Hungarian irredentism in the context of Ukraine's national security

Irredentism is considered as a political category, which means activities aimed at joining the territory of the adjacent country, in which part of the ethnically close community resides.

It is shown that the initiator of irredentism can be both a mother state and an ethnic community that is on the other side of the border. It is emphasized that in the part of the initiating party, the irredentist has a binary nature, which manifests itself in the mutual counter movement of both sides, in order to achieve the common goal of uniting in one ethnically related state.

In addition to the concept of «irredentism», the concept of «irredenta» is considered, which is used for the purpose of terminological definition of a national minority, which tends towards reunification with the ethnos of another state. Specificity of the irredenta is in the fact that all its representatives clearly feel their difference from the rest of the population of the country and have sense of community with the population of the neighboring state for historical, cultural or other factors. Irredenta, as a rule, compactly lives near the borders of the related state.

The author draws attention to the fact that ethnic differences alone are not enough for the effective use of irredenta in implementing irredentist policies. Ethnic community should be united around certain ideas, leaders, tasks and goals.

The existence of irredenta in the form of a certain institutional entity, its cohesion around various cultural, educational, social and political structures, the more

political and territorial institutionalization greatly simplifies the work with it on the one hand, and raises its mobilization irredentist potential, on the other.

Particular attention is paid to the analysis of the manifestation of irredentist aspirations of the Hungarians of Transcarpathia of Ukraine, in particular those living in the Uzhgorod, Beregovo and Vinogradov areas directly adjoining the Hungarian Republic. It shows the active role of Hungary in all possible encouragement of the Hungarian national minority on the other side of the border with Ukraine to create administrative and territorial autonomy.

Attention is focused on the fact that in the implementation of the main intermediate goal of irredentist aspirations – the implementation of such an administrative-territorial division of the Transcarpathian region that would ensure the maximum possible concentration of persons of Hungarian nationality within the same district, the Hungarian minority coordinates its activities with the official Budapest. In order to achieve this goal, the possibilities of pro-government political forces and public authorities of Hungary, public and party structures of the Hungarians in Ukraine are used.

The Hungarian government, on the basis of its capabilities, morally and materially supports those undertakings that serve the interests of foreigners – and therefore the Transcarpathian, Hungarians in that they, while remaining in their homeland, could cooperate with representatives of the national majority. The purpose of the Hungarian Republic and its political leaders towards compatriots abroad is to intensify the Hungarian community of Ukraine in its further attempts to create its own administrative and territorial autonomy, which, under favorable conditions, may become a sign of irredentism.

This gives grounds for asserting about a sufficiently high level of the potential threat posed by the situation around the Hungarian national minority of Transcarpathia in the context of Ukraine's national security, in particular the territorial integrity of the state, in terms of the probability of strengthening its irredentist aspirations.

Keywords: irredentism, irredenta, ethnic community, national security.